

knjige Lagunine

Srpska književnost

Povratak klasicima

Nova izdanja dela Ive Andrića, Miloša Crnjanskog, Vuka Karadžića, Radoja Domanovića...

VREME
i Laguna
preporučuju

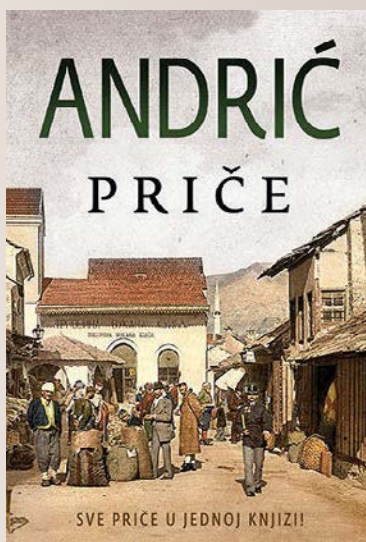
Najveća dela nacionalne književnosti kao da su osuđena na zabran lektire. Kada se mladi čitaoci tokom školovanja prvi put sretnu s klasicima, nedostaje im životnog iskustva kako bih ih zaista pročitali i razumeli. Tek u drugom, kasnijem susretu sa njima, ako do njega dođe, ova dela čitaocima otkrivalački blesnu. Svojim izdanjima Laguna omogućava ovaj ponovni susret s našim klasicima.

Kako vreme prolazi, Andrić je sve moderniji. O tome svedoči i odziv čitalaca na nova izdanja njegovih dela. Nakon što je objavila Andrićeve priče u dvanaest tematski organizovanih zbirki, a zatim i sve njegove romane u jednom tomu, povodom

125. godišnjice rođenja našeg nobelovca Laguna je obavila sve Andrićeve priče u jednoj knjizi. Ovo izdanje za svačiju kućnu biblioteku dostupno je po popularnoj ceni od 1199 dinara.

Laguna objavljuje dela još jednog klasika, Miloša Crnjanskog. Čudesni roman *Kod Hiperborejaca* je, po rečima samog autora, „jedan haos uspomena, putovanja i lutanja, jedan novi Crnjanski koji govori onako kako nije govorio – o životu, starosti, o svom životu... Mešavina putopisa kroz Italiju, život u Rimu, mnogo beležaka, razmišljanja, utisaka čoveka koji počinje da stari“. Pored *Hiperborejaca*, Laguna je objavila i druga dva slavna romana Crnjanskog u jednom tomu – *Seobe* i *Drugu knjigu Seoba*.

Podsećajući na istočnike srpske kulture, a povodom 230. godišnjice rođenja Vuka Karadžića, Laguna će uskoro objaviti *Srpske narodne pripovijetke*, u kojoj su u jednoj knjizi sabrane sve pripovetke koje je Vuk tokom života „skupio i na svet izdao“. Svoj skupljački kredo Vuk je iskazao 1821. kada je u Davidovićevim *Novinama srpskim* štampao prve narodne priče: „Neka rodoljubivi Mušicki leti za Pindarom i za Horacijem, neka se druži i poredi s Ramlerom, s Klopštokom, s Deržavinom i s Dmitrijevim; neka duboko zamišljeni Solarić istražuje i dokazuje kakijem su jezikom govorili zemljaci i vrsnici Rema i Romula; kome Srbinu srpski jezik ne valja, neka ga popravlja po svome vkusu, i novi neka gradi; 'Ne zavidim, na čast svakom svoje,' a ja ću samo gotovo da skupljam ono što je narod srpski već izmislio.... A ova narodnosti treba kupiti dok

se nijesu *prosvještenijem* i novijem *modama* zagušile i iskorijenile.“ Tako su od zaborava otrgnute priče *Međedović*, *Čardak ni na nebu ni na zemlji*, *Nemušti jezik*, *Zlatna jabuka* i *devet paunica*, *Baš-Čelik*, *Pepeljuga*, *Biberče* i još stotinjak drugih koje se nalaze u ovom izdanju.

O većitoj aktuelnosti Radoja Domanovića svedoči i novo izdanje njegovih priča *Ovako srećan narod*, koje će se uskoro naći pred čitaocima. Buneći se protiv obrenovićevskog apsolutizma, Domanović je u svojim satirama ispisao bespoštednu kritiku ne samo jednog režima ogrezlog u nasilje, laž i korupciju već i kritiku naroda koji s ropskom po-

niznošću takav režim trpi i prihvata njegov izokrenut sistem vrednosti. „Srpski čitaoci ponekad ne znaju da li da se raduju što imaju tako velikog satiričara kao što je Radoje Domanović ili da se rastuže nad činjenicom da je on aktuelan i posle više od jednog veka“, rečeno je o ovom izdanju. „Ne znaju da li je smeh bolniji dok Domanović savršeno opisuje palanačko mrtvilo, tu 'nepomičnu površinu ustajale pozelenele bare' ili dok prikazuje junake koji čine sve da do nje dođe, jer 'mi Srbi imamo dispozicije vrlo jake da jednog dana postanemo ovako srećan narod' kao taj koji živi u bari. Takođe, ne znaju ni kojim je svojim delom najbolje osvetlio naše mane, zgasnivši našalost prebrzo kao nekakva intelektualna kometa.“

Pored ovih naslova, tu je i antologija erotskih narodnih priča *Čestoskok*, koju je Ivan Zlatković priredio na temelju zbirki značajnih sakupljača narodnog blaga, od Vuka Karadžića do novijih folklorista, kao i roman *Došljaci* Milutina Uskokovića iz 1910. godine, prvi roman o urbanom Beogradu.

U Laguninoj ediciji „Savremenice“, pokrenutoj kako bi se osvežilo ili upotpunilo kulturno pamćenje o radu značajnih Srkinja iz XIX i s početka XX veka, objavljena su dva naslova: u knjizi *Ruža i trnje* sabrane su uspomene, priče i prepiska kraljice Natalije Obrenović, a u knjizi *Sedam mora i tri okeana* putopisi „prve srpske svetske putnice“ Jelene J. Dimitrijević. Od autora druge polovine XX veka, tu su dela Slobodana Selenića, Borislava Pekića, Svetlane Velmar-Janković, Dobrice Ćosića i drugih. Uvek je vreme za povratak klasicima.

Drama

JAN MARTEL: **Pijev život**

Prevod: NIKOLA PAJVANČIĆ

Uskoro i pred naše čitaoce stiže čuveni roman Jana Martela *Pijev život*, nagrađen svojevremeno Bukerovom nagradom, po kome je Ang Li 2012. snimio istoimeni film i za njega bio nagrađen četvorostrukim Oskarom. Iako je Lijev film fascinatna filmska obrada literarnog predloška, on ipak nije iscrpeo sve ono što Martelov roman donosi, u šta će se i ovdlašnji čitaoci uveriti. Podsetimo na siže romana. Pi Patel je šesnaestogodišnji sin vlasnika zoološkog vrta u Indiji, koji zna sve o životinjama i obožava religijske priče. Njegova porodica odlučuje da se iz Indije odseli za Kanadu u potrazi za boljim životom. Zajedno sa životinjama ukrcajavu se na jedan brod, ali četiri dana po isplavljanju brod

tone u oluji. Pi je jedini preživeli – sticajem okolnosti našao se u čamcu za spasavanje zajedno sa hijenom, ženkom orangutana, zebrom slomljene noge i ogromnim bengalskim tigrom po imenu Ričard Parker. Uskoro će hijena pojesti zebru i orangutana, a tigar hijenu, i u čamcu će sledećih 227 dana na okeanu ostati gladan tigar i dečak kome će strah, znanje i lukavstvo omogućiti da preživi. Kada napokon stignu do obale Meksika, Ričard Parker beži u džunglu i više ga niko neće videti, a ljudi koji ispituju Pija ne žele da poveruju u njegovu fantastičnu priču o plovidbi. Posle višesatnog ispitivanja, Pi im priča drugu verziju, mnogo manje fantastičnu, mnogo običniju – no je li ona tačnija? „Sjajna knjiga“, rekla je o *Pijevom životu* Margaret Atvud. „Sveža, originalna, pametna, prepređena i prepuna očaravajuće učenosti.“

Istorijski

RIČARD FLANAGAN: **Gladna srca**

Prevod: NENAD DROPULIĆ

Australijski književnik Ričard Flanagan (1961) jedan je od najzanimljivijih pisaca današnjice. Posle izvrsnog romana *Uska staza ka dalekom severu*, nagrađenog 2014. Bukerovom nagradom, pred naše čitaoce stiže još jedna njegova knjiga. Radnja romana *Gladna srca* odvija se sredinom XIX veka. Dok je engleski pomorski kapetan ser Džon Frenklin bio guverner Tasmanije, on i njegova žena Džejn usvojili su jednu aboridžinsku devojčicu s namerom da „eksperimentalno“ dokažu da prosvetlost, nauka i hrišćanstvo mogu civilizovati „divljake“ i osloboditi ih primitivnih strasti, nagona i želja. Dok devojčica u Londonu pod strogim nadzorom uči prve lekcije iz „engleskog načina života“, ser Frenklin kreće na Arktik u svoju poslednju ekspediciju, potragu za Severozapadnim prolazom. Međutim, njegovi brodovi

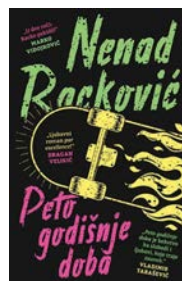

ostaju zarobljeni u arktičkom ledu, posada umire od gladi i hladnoće, a opsežne spasilačke akcije redom propadaju. Pored vesti o krah u ekspedicije u London stižu i glasine o kanibalizmu među posadom. Ledi Džejn je njima zgrožena. Da bi spasla ugled muža, ali i britansku civilizaciju nedostojnu takvih glasina, ona poziva u pomoć prijatelja Čarlsa Dikensa, slavnog pisca nespornog moralnog autoriteta. Dikens tada na scenu londonskog pozorišta postavlja komad kojim slavi volju, razum i hrabrost ser Džona Frenklina, ali tokom rada na predstavi zaljubljuje se u osamnaestogodišnju glumicu Elen Ternan, čime njegov život menja smer. Paralelno s njegovom emotivnom dramom pratimo i sudbinu mlade Aboridžinke, koju progone demoni njenog plemena. Sjajno napisan, uzbudljiv i potresan, s tananom psihološkom studijom karaktera, Flanaganov roman još jednom preispituje temeljna pitanja civilizacije, njeno lice i naličje koji se otkrivaju u većitom ratu razuma i osećajnosti, dužnosti i strasti, „civilizovanosti“ i „divljaštva“.

Ljubavni

NENAD RACKOVIĆ: **Peto godišnje doba**

Iz štampe uskoro izlazi novi roman Nenada Rackovića, multimedijalnog umetnika, glumca i performerera, najavljen kao jedinstveni bedeker o našem vremenu i prostoru i ljubavni roman *par excellence*. Marko Vidojković roman preporučuje rečima: „Pokušavajući da pronađe lek za svoj neizlečivi brak, Racković se transformisao u parodiju Srebrnog letača, koji napojen spidom juri na dasci, bežeći pred vremenom koje mu iz budućnosti preti neminovnim istekom. Maestralnim opisima anti-sveta u kojem je zarobljen, darovao je srpskoj književnosti ono što joj je najpotrebnije: opis našeg vremena, borbi, naših života i smrti. Uspeo je u foto-finišu da iz Beograda iscedi poslednje kapi lepog, blede i retke tragove blistave sadašnjosti kakvu je ovaj grad imao

pre raspada Jugoslavije. Zahvaljujući vanrednoj duhovnosti, duhovitosti, darovitosti i upornosti Nenada Rackovića, koji je ne samo jedan od simbola grada već i siloviti ambasador njegovog podzemlja, bogatiji smo za jedno remek-delo.“ Vladimir Tabašević o romanu kaže: „*Peto godišnje doba* je roman u kojem vidimo i čujemo Nenada kako jun drži za rep u februaru, nag, sa kezom, na točkovima jureći nekud. Drznuo se da u februaru ima svoje letnje ferije i to mu zameramo, jer u našim srcima čuču policajac koji bi ga stavio među četiri zida, na četiri decenije, dalje od naših očiju. Racković ostavlja svedočanstvo o svom životu, koje je istovremeno i svedočanstvo naših kukavičluka, društvenih poraza i nedostatka iskrenosti. On vozi dok piše i piše dok vozi. Njegov stil je brzina, a strah koji osećamo dok čitamo *najbrži je način da se preživi* – *Peto godišnje doba*.“

Popularna nauka

PETER VOLEBEN:

Tajni život drveća

Prevod: MIRJANA V. POPOVIĆ

„Kada sam počeo da radim kao šumarski inženjer“, kaže u uvodu ove knjige njen autor Peter Voleben, „znao sam o tajnom životu drveća otprilike koliko i mesar o osećanjima životinja.“ Njegov posao je najpre bio vezan za šumarsku industriju, procenu kvaliteta i prodajne vrednosti stabala smreke, bukve, hrastova ili borova, seču stabala i nove sadnice. A onda je, sticajem okolnosti, počeo da organizuje turističke kurseve za preživljavanje u prirodi i tokom boravaka u šumi počeo na drugačiji način da gleda i upoznaje šumski svet. Ljubav prema skrivenim svetovima i tajnom životu drveća navešće ga da se zaposli kao šumar, da bi dvadeset godina kasnije napisao ovu fascinantnu i otkrivalačku knjigu o šumama. Iz ove knjige saznaćete, na primer, da drveće ima pamćenje i osećanja, da brine za potomstvo i međusobno komunicira, da oseća bol i brani se od uljeza, da drveće u gradu živi sasvim drugačiji, usamljenički život, za razliku od onog u šumi, i čitav niz drugih činjenica koje će vam otvoriti jednu nepoznatu dimenziju živog sveta čiji smo deo. *Tajni život drveća* je informativna i zanimljiva knjiga o čudima prirode, napisana na takav način da je jedan od kritičara povodom nje napisao: „Voleben je šumama vratio dušu.“

Fantastika

DEJVID GEMEL:

Poslanje izgubljenih junaka

Prevod: NEVENA ANDRIĆ

Devid Gemel (1948–2006) radio je kao radnik, kamiondžija, izbacivač i novinar, a onda je iznenada dobio dijagnozu da boluje od raka. Misleći da mu nije ostalo još mnogo od života, odlučio je da napiše knjigu kao svoje poslednje zaveštanje. Tako je 1984. nastao epsko-fantastični roman *Legenda*, o jednom izmaštanom konanovskom svetu, sudbini starog ratnika Drusa i opsadi Drosa Delnoka, poslednje slobodne tvrđave herojskog drenajskog naroda. Srećom, lekarska dijagnoza se pokazala netačnom, a Gemel je *Legendom* na velika vrata ušao u svet žanrovske književnosti. Napisao je potom još tridesetak romana o „ljubavi, prijateljstvu, časti, hrabrosti i iskupljenju“ raspoređenih u nekoliko ciklusa i stekao status „kralja britanske herojske fantastike“. Najpopularniji Gemelov serijal je jedanaestotomni „Drenajski ciklus“, započet upravo romanom *Legenda*. Nakon *Legende*, Laguna je iz ovog ciklusa objavila romane *Kralj iza zatvorene kapije* i *Skitalac*, a iz štampe je upravo izašao i četvrti tom pod naslovom *Poslanje izgubljenih junaka*, koji nastavlja priču o otporu Drenajaca nadirskim trupama nakon pada Drosa Delnoka. Romani Dejvida Gemela su herojska fantastika u svom najzbuđljivijem i najčistijem izdanju.

Esejistika

DŽEJMS FALČER:

Kapitalizam

Prevod: JELENA KOSOVIĆ

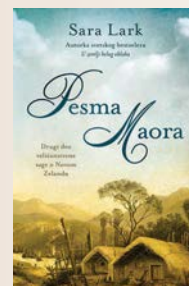
Edicija „Sažeti priručnici“ ugledne izdavačke kuće *Oxford University Press* pokrenuta je s namerom da široj čitalačkoj publici pruži prijemčiv, brz i pouzdan vodič za razumevanje ključnih pojmova savremene civilizacije čija je frekvencija upotrebe često u neskladu sa elementarnim znanjem o njihovom sadržaju. Nakon *Psihologije*, drugi u nizu ovih priručnika koji je Laguna objavila jeste *Kapitalizam*. Ovaj sažeti priručnik počinje odgovorima na pitanja poput onog „šta je kapital“. Potom prikazuje istoriju i razvitak kapitalizma kroz analize različitih pojava u okviru ovog sistema, kao što su: trgovinski rat lalama u XVII veku u Holandiji i Velika depresija tridesetih godina prošlog veka, pa sve do uticaja globalne finansijske krize 2008. godine na današnji svet. Džejms Falčer analizira različite oblike kapitalizma i pravce njegovog razvoja u Britaniji, Japanu, Švedskoj i Sjedinjenim Državama, istražujući ujedno i da li je kapitalizam zaista postao globalan i izašao iz nacionalnih okvira. Svoj izuzetan prikaz autor završava razmatrajući budućnost ovog sistema i moguće alternative kapitalizmu, s osvrtom na socijalizam, komune i zadružne eksperimente, kao i na rešenja koja predlažu oni koji se zalažu za očuvanje životne sredine.

Drama

SARA LARK:

Pesma Maora

Prevod: DUŠICA MILOJKOVIĆ

Nemačka književnica Kristijana Gol rođena je u Bohumu 1958, studirala je istoriju i književnost, a zatim radila kao turistički vodič i instruktor jahanja, da bi na kraju tri svoje strasti – istoriju, putovanja i konje – pretočila u literaturu, i to pod tri različita književna pseudonima. Kao Rikarda Džordan objavila je seriju istorijskih romana o srednjem veku, kao Elizabet Rotenberg dečije knjige o konjima, a kao Sara Lark niz romana čiju je radnju smestila na Novi Zeland, u zemlju u koju se zaljubila na svojim putovanjima. Njenu višetomnu novozelandsku književnu sagu otvorio je roman *U zemlji belih oblaka*, s radnjom smeštenom u sredinu XIX veka kada je kolonizacija Novog Zelanda bila u punom zamahu. Junakinje romana su Helen i Gvinajra, dve Engleskinje iz različitih društvenih staleža koje kreću put daleke zemlje da bi se tamo udale i pobile od britanskog sivila. Njihovu priču o ljubavi, prijateljstvu i borbi za život nastavlja roman *Pesma Maora*, čija se radnja odigrava krajem XIX veka. *Pesma Maora* prati prepletene sudbine novozelandskih porodica junakinje prethodnog romana, s tim što su protagonistkinje sada unuke Helen i Gvinajre. U sudbinama dveju mladih žena potpuno različitih karaktera, koje sazrevaju kroz nedaće i pustolovine, ogledaju se promene u životu doseljenika i njihovih maorskih suseda.

VREME

Copyright © NP Vreme, Beograd

Upotreba materijala iz ovog fajla u bilo koje svrhe osim za
ličnu arhivu dozvoljena je samo uz pisano odobrenje NP Vreme

PDF IZDANJE RAZVILI: Saša Marković i Ivan Hrašovec

OBRADA: Marjana Hrašovec